
Vergaderjaar 2015–2016

34 475 H

Jaarverslag en slotwet BES-fonds 2015

Nr. 1

JAARVERSLAG VAN HET BES-FONDS (H)
Aangeboden 18 mei 2016

Inhoudsopgave

A.	Algemeen	3
1.	Aanbieding van het jaarverslag en verzoek tot dechargeverlening	3
2.	Leeswijzer	5
B.	Beleidsverslag	6
1.	Beleidsprioriteiten	6
2.	Beleidsartikel Artikel 1. BES-fonds	7
3.	Bedrijfsvoeringparagraaf	10
C.	Jaarrekening	11
1.	De verantwoordingsstaat	11
2.	De saldibalans	12
D.	Bijlage	15
1.	Overzicht rijksuitgaven Caribisch Nederland	15

A. ALGEMEEN

1. AANBIEDING EN DECHARGEVERLENING

AAN de voorzitters van de Eerste en de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Hierbij bied ik het jaarverslag met betrekking tot de begroting van het BES-fonds (H) over het jaar 2015 aan.

Onder verwijzing naar de artikelen 63 en 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verzoek ik de beide Kamers van de Staten-Generaal de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties decharge te verlenen over het in het jaar 2015 gevoerde financiële beheer.

Ten behoeve van de oordeelsvorming van de Staten-Generaal over dit verzoek tot dechargeverlening is door de Algemene Rekenkamer als externe controleur op grond van artikel 82 van de Comptabiliteitswet 2001 een rapport opgesteld. Dit rapport wordt separaat door de Algemene Rekenkamer aan de Staten-Generaal aangeboden. Het rapport bevat de bevindingen en het oordeel van de Rekenkamer met betrekking tot:

- a. het gevoerde financieel en materieel beheer;
- b. de ten behoeve van dat beheer bijgehouden administraties;
- c. de financiële informatie in het jaarverslag;
- d. de betrokken saldibalans;
- e. de totstandkoming van de informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering;
- f. de in het jaarverslag opgenomen informatie over het gevoerde beleid en de bedrijfsvoering.

Bij het besluit tot dechargeverlening dienen verder de volgende, wettelijk voorgeschreven, stukken te worden betrokken:

- a. het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2015;
- b. het voorstel van de slotwet dat met het onderhavige jaarverslag samenhangt;
- c. het rapport van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot het onderzoek van de centrale administratie van 's Rijks schatkist en van het Financieel jaarverslag van het Rijk;
- d. de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer met betrekking tot de in het Financieel jaarverslag van het Rijk over 2015 opgenomen rekening van uitgaven en ontvangsten van het Rijk over 2015, alsmede met betrekking tot de Saldibalans van het Rijk over 2015 (de verklaring van goedkeuring, bedoeld in artikel 83, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001).

Het besluit tot dechargeverlening kan niet worden genomen, voordat de betrokken slotwet is aangenomen en voordat de verklaring van goedkeuring van de Algemene Rekenkamer is ontvangen.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

R.H.A. Plasterk

Dechargeverlening door de Tweede Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal dat de Tweede Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De voorzitter van de Tweede Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, tweede lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, ter behandeling doorgezonden aan de voorzitter van de Eerste Kamer.

Dechargeverlening door de Eerste Kamer

Onder verwijzing naar artikel 64 van de Comptabiliteitswet 2001 verklaart de voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal dat de Eerste Kamer aan het hiervoor gedane verzoek tot dechargeverlening tegemoet is gekomen door een daartoe strekkend besluit, genomen in de vergadering van

De voorzitter van de Eerste Kamer,

Handtekening:

Datum:

Op grond van artikel 64, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2001 wordt dit originele exemplaar van het onderhavige jaarverslag, na ondertekening van de hierboven opgenomen verklaring, doorgezonden aan de Minister van Financiën.

2. LEESWIJZER

Het jaarverslag van het BES-fonds maakt onderdeel uit van de financiële verantwoording van het Rijk, maar heeft daarbinnen een eigen bijzonder karakter. Het jaarverslag van het BES-fonds kent in tegenstelling tot een departementaal jaarverslag slechts één beleidsartikel: het BES-fonds. Het beleid dat wordt gevoerd ter realisatie van de algemene beleidsdoelstelling is direct verbonden met dit ene beleidsartikel. De apparaatsuitgaven/ontvangsten voor de uitvoering van het BES-fonds zijn opgenomen bij het moederdepartement.

Dit jaarverslag zal de eerdere, op 2015 betrekking hebbende, begrotingen van het BES-fonds (de oorspronkelijk vastgestelde begroting 2015 en de eerste en tweede suppletore begrotingen 2015) als uitgangspunt nemen. Terugkijkend op de beleidsprioriteiten zal hierbij de ontwerpbegroting 2015 van het BES-fonds van belang zijn.

De uitsplitsing van bedragen op instrument- en regelniveau («Verantwoord Begroten») is ingegaan per 2012. De bedragen van 2011 worden daarom weergegeven op totaalniveau.

Het jaarverslag is verdeeld in twee onderdelen: het beleidsverslag en de jaarrekening.

Het beleidsverslag 2015

Het beleidsverslag is een terugblik op het gevoerde beleid in 2015. Hierin komt de realisatie van de beleidsprioriteiten aan bod, worden de budgettaire gevolgen van het gevoerde beleid in beeld gebracht en worden er beleidsmatige conclusies ten aanzien van de beleidsprioriteiten getrokken. Bovendien wordt in de paragraaf beleidsartikel stilgestaan bij de prestatiegegevens die betrekking hebben op de beleidsdoelstellingen van het BES-fonds. Hier wordt ook de toelichting gegeven op het verschil tussen de oorspronkelijke vastgestelde begroting en realisatie.

In de toelichting op de financiële instrumenten wordt zoveel mogelijk aangegeven waarvoor de financiële overdracht in het begrotingsjaar is aangewend.

Opmerkelijke verschillen tussen de budgettaire raming en de realisatie in het verslagjaar worden toegelicht.

De jaarrekening 2015

In de jaarrekening treft u de verantwoordingsstaat voor de begroting van het BES-fonds en de saldbalans met toelichting. De Slotwet wordt als een apart kamerstuk gepubliceerd.

De bijlage

Ten slotte volgt er nog een bijlage Overzicht rijksuitgaven Caribisch Nederland.

Groeiparagraaf

Er zijn dit jaar geen nieuwe ontwikkelingen voor de groeiparagraaf te melden.

B. BELEIDSVERSLAG

1. BELEIDSPRIORITEITEN

Het begrotingsjaar 2015 kenmerkte zich door het feit dat het evaluatierapport van de commissie Spies is uitgebracht over de uitwerking van de nieuwe staatkundige structuur Caribisch Nederland over de afgelopen vijf jaar (Kamerstukken II, 2015–2016, [34 300 IV, nr. 23](#)). Een kabinetsreactie, die momenteel wordt opgesteld met inbreng van de eilanden, wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2016 waarin ook de uitkomsten van het onderzoek naar de toereikendheid van de vrije uitkering (BES-fonds) door IdeeVersa zijn meegenomen. Ook zijn er in juni tijdens de Caribisch Nederland week met Bonaire en Saba meerjarenplannen ondertekend die de economische ontwikkeling, armoedebestrijding en kinderrechten moeten gaan verbeteren. Sint Eustatius is in juni onder bestuurlijk toezicht geplaatst van de Rijksvertegenwoordiger en is er een verplichtingenstop ingevoerd teneinde een verbetering in financieel beheer en begrotingsuitvoering te bewerkstelligen.

Enkele financieringsstromen van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) zijn in 2015 via de vrije uitkering aan de eilanden van Caribisch Nederland beschikbaar gesteld. Dit betroffen de gelden voor kwalitatief en kwantitatief drinkwater op alle drie de eilanden en gelden ten behoeve van de rioolwaterzuiveringsinstallatie op Bonaire.

2. BELEIDSARTIKEL

Artikel 1. BES-fonds

A Algemene doelstelling

Via het BES-fonds wordt bewerkstelligd dat de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba middelen krijgen toebedeeld om de tussen het Rijk en eilandgebieden overeengekomen taken naar behoren uit te voeren.

B Rol en verantwoordelijkheid

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is verantwoordelijk voor het BES-fonds. Als fondsbeheerder draagt hij zorg voor een adequate omvang van het fonds in relatie tot de overeengekomen taakverdeling tussen Nederland en de openbare lichamen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties is systeemverantwoordelijk voor de bestuurlijke en financiële verhoudingen met de eilanden. De openbare lichamen zijn autonoom in de besteding van de vrije uitkering. Dit uitgangspunt laat onverlet dat de openbare lichamen bepaalde wettelijke taken en activiteiten dienen uit te voeren waarvan zij voor de bekostiging op de algemene middelen zijn aangewezen. De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vervult ook een coördinerende schakel tussen de openbare lichamen en de verschillende departementen. Een belangrijk instrument daarin is de zogenaamde Caribisch Nederland (CN)-week die één keer per jaar georganiseerd wordt rond het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen BES (BOFv). De CN-week biedt de mogelijkheid aan de besturen van Bonaire, Sint Eustatius en Saba om te overleggen met de departementen in Den Haag. De week moet bijdragen aan een goede relatie en samenwerking tussen de rijksoverheid en de drie eilandbesturen op bestuurlijk en ambtelijk niveau. De wet Financiën BES (FinBES) biedt – indien nodig – instrumenten voor de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als toezichthouder en het College financieel toezicht (Cft) als adviseur richting de eilanden en de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, om financieel in te grijpen; het zogenaamde voorafgaand toezicht. Het openbaar lichaam kan in principe alleen uitgaven doen die zijn opgenomen in een door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties goedgekeurde begroting.

C Beleidsconclusies

Algemeen

Het BES-fonds is een beleidsarm fonds. De eilanden leggen verantwoording af aan de Eilandsraden over de via het BES-fonds verstrekte middelen. Om te voorkomen dat er discrepanties ontstaan tussen eilandelijke taken en financiën, toetst de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op artikel 87 van de Wet financiën BES (systeemverantwoordelijkheid). Op grond van dit artikel dient het Rijk bij beleidsvoornemens aan te geven welke financiële gevolgen deze hebben voor de openbare lichamen.

De indexatie van de vrije uitkering heeft plaatsgevonden op basis van een actueel indexatiecijfer per eiland afzonderlijk.

Staatkundige evaluatie

In 2015 heeft de evaluatie van de uitwerking van de nieuwe staatkundige structuur van de BES plaatsgevonden. De evaluatie is uitgevoerd door een onafhankelijke evaluatiecommissie onder voorzitterschap van oud-minister Spies. De evaluatiecommissie heeft op 12 oktober 2015 het eindrapport opgeleverd (Kamerstukken II, 2015–2016, 34 300 IV, nr. 23). Het kabinet streeft naar een door zowel de eilanden als het kabinet gedragen gezamenlijk kabinetsstandpunt dat de Tweede Kamer nog voor het zomerreces 2016 kan behandelen. In de kabinetsreactie is in ieder geval aandacht voor het bestuur en coördinatie van Caribisch Nederland vanuit de Haagse departementen en hoe dit steeds effectiever kan worden vormgegeven.

Meerjarenontwikkelingsplan

In 2015 hebben de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de bestuurscolleges van Bonaire en Saba een meerjarenprogramma ondertekend. Het meerjarenprogramma van Sint Eustatius is op 1 februari 2016 door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het bestuurscollege van Sint Eustatius ondertekend. De meerjarenprogramma's moeten zorgen voor meer gecoördineerd beleid op basis van gezamenlijke plannen en prioriteiten. De focus ligt daarbij op economische ontwikkeling, armoedebestrijding en kinderrechten. De aanpak van de verbetering van de kinderrechten is gestart. De afronding van de samenwerkingsprogramma's met de landen verloopt volgens plan. Op het gebied van economische samenwerking zijn op basis van extern onderzoek aanbevelingen gedaan die deels zijn geëffectueerd.

D Tabel Budgettaire gevolgen van beleid

Beleidsartikel 1 BES-Fonds

Budgettaire gevolgen van beleid (bedragen x € 1.000)							
	2011	2012	2013	2014	Realisatie 2015	Oorspronkelijk vastgestelde begroting 2015	Vershil 2015
Verplichtingen:	28.154	35.519	35.688	38.786	46.939	31.938	15.001
Uitgaven:	25.128	38.545	35.688	38.686	46.586	31.938	14.648
1.1 BES-fonds	25.128	38.545	35.688	38.686	46.586	31.938	14.648
Opdrachten		56	46	0	98	100	- 2
Onderzoek		56	46	0	98	100	- 2
Bijdragen aan medeoverheden		38.489	35.642	38.686	46.488	31.838	14.650
Overige uitkering		3.241	1.204	0	0	60	- 60
Vrije uitkering		35.248	34.438	38.686	46.488	31.778	14.710
Ontvangsten:	25.128	38.545	35.688	38.686	46.586	31.938	14.648

E Toelichting op de financiële instrumenten

1.1 BES-fonds

Bijdrage aan medeoverheden

Vrije uitkering

De vrije uitkering omvat de vrij besteedbare middelen voor de openbaar lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba waarmee zij hun publieke taken uitvoeren. De hoogte van de vrije uitkering wordt vastgesteld in US dollars. Overeengekomen is dat het valutarisico samenhangend met schommelingen in de koers van de dollar ten opzichte van de euro bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties rust. De overschrijding van de vrije uitkering van € 14,7 mln. is toe te schrijven aan het negatieve wisselkoersresultaat (€ 7,9 mln.), hogere uitgaven aan fondsen ten behoeve van kwantitatief en kwalitatief drinkwater (€ 5,0 mln.) die vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Milieu (IenM) via de Vrije uitkering aan eilanden beschikbaar zijn gesteld en de complete toevoeging van de indexatie over het jaar 2015 (€ 0,8 mln.). Het resterende bedrag (€ 1,0 mln.) is toegelicht in de eerste suppletoire begroting.

Ontvangsten

Artikel 88, derde lid van de Wet financiën BES regelt dat bij (begroting)wet voor ieder uitkeringsjaar een bedrag aan middelen van het Rijk wordt afgezonderd ten behoeve van het BES-fonds. De uitgaven en de afgezonderde inkomsten over ieder uitkeringsjaar zijn aan elkaar gelijk.

3. BEDRIJFSVOERINGPARAGRAAF

Inleiding

Het BES-fonds kent een bedrijfsvoeringsparagraaf met twee verplichte elementen, te weten rechtmatigheid en de totstandkoming van de beleidsinformatie. Voor rechtmatigheid geldt dat wordt vermeld of en bij welk beleidsartikel de tolerantiegrens voor verplichtingen en ontvangsten is overschreden en wat daarvan de oorzaak was. Ten aanzien van de beleidsinformatie is aangegeven op welke manier aandacht is besteed aan de totstandkoming daarvan.

1. Rechtmatigheid

Uit het onderzoek naar de financiële informatie en de saldibalans in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds blijkt dat deze voldoen aan de eisen die de CW 2001 stelt. Dit betekent dat er geen belangrijke fouten en onzekerheden in de rechtmatigheid en de deugdelijke weergave zijn geconstateerd die de tolerantiegrenzen overschrijden, en dat de informatie voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften. De informatie over de bedrijfsvoering en het gevoerde beleid in het Jaarverslag 2015 van het BES-fonds is op deugdelijke wijze tot stand gekomen en voldoet aan de verslaggevingsvoorschriften.

2. Totstandkoming van beleidsinformatie

De totstandkoming van de beleidsinformatie in het jaarverslag voldoet aan de eisen die daaraan worden gesteld in de Rijksbegrotingsvoorschriften van het Ministerie van Financiën.

3. Financieel- en materieelbeheer

Voor het financieel- en materieelbeheer wordt u verwezen naar de bedrijfsvoeringsparagraaf van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

4. Overige aspecten van de bedrijfsvoering

Voor de overige aspecten van de bedrijfsvoering wordt u verwezen naar de bedrijfsvoeringsparagraaf van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII).

C. JAARREKENING 2015

1. DE VERANTWOORDINGSSTAAT

Verantwoordingsstaat 2015 van BES-fonds (H) (bedragen x € 1.000)

Art.	Omschrijving	-1-		-2-		3=(2-1)		Verschil realisatie en oorspronkelijk vastgestelde begroting
		Oorspronkelijk vastgestelde begroting	Realisatie	Uitgaven	Ontvangsten	Uitgaven	Ontvangsten	
		Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	Verplichtingen	Uitgaven	Ontvangsten	
	Totaal	31.938	31.938	31.938	46.939	46.586	15.001	14.648
	Beleidsartikelen							
1	BES-Fonds	31.938	31.938	31.938	46.939	46.586	15.001	14.648

2. DE SALDIBALANS

Saldibalans per 31 december 2015 van BES-fonds (H) Bedragen x 1.000					
Activa	31-12-'15	31-12-'14	Passiva	31-12-'15	31-12-'14
1) Uitgaven ten laste van de begroting 2015	46.586	38.686	2) Ontvangsten ten gunste van de begroting 2015	46.586	38.686
3) Liquide middelen	0	0			0
4) Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding	0	0	4a) Rekening-courant Rijkshoofdboekhouding	0	0
5) Rekening-courant RHB Begrotingsreserve	0	0	5a) Begrotingsreserves	0	0
6) Uitgaven buiten begrotingsverband (intra-comptabele vorderingen)	0	0	7) Ontvangsten buiten begrotingsverband (ischulden) intra-comptabele	0	0
8) Kas-transverschillen	0	0			
Subtotaal	46.586	38.686		46.586	38.686
9) Openstaande rechten	0	0	9a) Tegenrekening openstaande rechten	0	0
10) Extra-comptabele vorderingen	0	0	10a) Tegenrekening extra-comptabele vorderingen	0	0
11a) Tegenrekening extra-comptabele schulden	0	0	11) Extra-comptabele schulden	0	0
12) Voorschotten	48.249	2.175	12a) Tegenrekening voorschotten	48.249	2.175
13a) Tegenrekening garantieverplichtingen	0	0	13) Garantieverplichtingen	0	0
14a) Tegenrekening openstaande verplichtingen	452	100	14) Openstaande verplichtingen	452	100
15) Deelnemingen	0	0	15a) Tegenrekening deelnemingen	0	0
TOTAAL	95.287	40.961	TOTAAL	95.287	40.961

TOELICHTING OP DE SALDIBALANS per 31 december 2015**Ad 1 en 2. Uitgaven en ontvangsten**

Bij de begrotingsuitgaven en -ontvangsten zijn de gerealiseerde uitgaven en ontvangsten opgenomen met betrekking tot het jaar 2015 waarvoor de Rijksrekening nog niet door de Tweede Kamer is goedgekeurd.

Ad 12. Voorschotten**Ad. 12a. Tegenrekening voorschotten**

De saldi van de per 31 december 2015 openstaande voorschotten en van de in 2015 aferekende voorschotten worden hieronder per jaar gespecificeerd:

Bedragen in €)				
Ontstaansjaar	stand 1-1-2015	verstrek 2015	afgerekend 2015	(stand 31-12-2015)
t/m 2013	1.205.450	0	0	1.205.450
2014	969.149	0	0	969.149
2015	0	46.152.648	- 78.887	46.073.761
Totaal	2.174.599	46.152.648	- 78.887	48.248.360

De saldi van der per 31 december 2015 openstaande voorschotten worden hieronder per artikel gespecificeerd:

Artikel	Omschrijving	(Bedragen in €)
1	BES-Fonds	48.248.360
Totaal		48.248.360

Toelichting:**Artikel 1: BES-fonds**

Het BES-fonds is een begrotingsfonds. De openbare lichamen BES ontvangen deze middelen van het Rijk om de overeengekomen taken uit te voeren (vergelijkbaar met het gemeentefonds). Het openstaand saldo heeft voor het overgrote deel betrekking op in 2015 verstrekte voorschotten (ad € 46,1 mln.). Een klein deel van de openstaande voorschotten is in het kader van uitkering voor integrale projecten in 2013 aan de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba (zie ministeriële regeling integrale projecten 2014). De betaling van deze uitkering geschiedt door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), nadat de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de door een Bestuurscollege ingediend projectvoorstel heeft goedgekeurd. In het jaarverslag BES-fonds 2013 is vermeld dat het merendeel van de voorschotten in de loop van 2014 zou worden afgewikkeld. Op 13 november 2014 is de regeling bijzondere uitkering integrale projecten 2013 verlengd in verband met opgelopen achterstand in de realisatie van diverse projecten door de openbare lichamen van Caribisch Nederland ([Staatscourant nr. 32050](#), 21 november 2014). Hierdoor zullen uiterlijk in 2016 de voorschotten worden afgewikkeld voor die projecten die geheel zijn afgerond.

Het over 2014 openstaande voorschotbedrag (circa € 1,0 mln.) betreft een infrastructureel project Windwardside op Saba waarvoor BZK een

Jaarrekening

voorschot op de vrije uitkering 2015 heeft verleend om het project te financieren. Dit voorschot zal ultimo 2024 zijn afgewikkeld.

Ad 14. Openstaande verplichtingen

Ad 14a. Tegenrekening openstaande verplichtingen

Het bedrag aan openstaande verplichtingen is als volgt opgebouwd:

(Bedragen in €)		
Verplichtingen per 1/1		100.000
Aangegane verplichtingen in 2015		<u>46.938.707</u> +/+
		47.038.707
Tot betaling gekomen in 2015	46.585.053	
Negatieve bijstellingen verplichtingen uit eerdere begrotingsjaren	<u>1.772</u>	
		46.586.825 -/-
Verplichtingen Binnen Begrotingsverband		451.881

D. BIJLAGEN

1. OVERZICHT RIJKSUITGAVEN CARIBISCH NEDERLAND

Ministerie	Artikelonderdeel	Instrument	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Realisatie 2014	Realisatie 2015
IV Koninkrijksrelaties	Artikel 1 Waarborgfunctie	Het deel dat ten goede komt aan Caribisch Nederland is niet te bepalen.				
	Artikel 2 Bevorderen autonomie Koninkrijkspartners		72	322	2.292	
		Bijdragen aan (inter)nationale organisaties				4.008
		Bijdrage aan medeoverheden				2.850
		Subsidies				48
VI Veiligheid en Justitie	Artikel 31 Nationale Politie	Bijdrage aan medeoverheden	0	18.193	20.536	21.348
	Artikel 33 Veiligheid en criminaliteitsbestrijding	Bijdrage aan (inter)nationale organisaties en medeoverheden	4.886	4.829	5.107	5.658
	Artikel 34 Sanctietoepassing	Bijdrage aan agent-schappen	10.506	9.790	8.444	12.023
		Bijdrage aan ZBO's/RWT's	533	803	940	1.035
	Artikel 35 Jeugd	Bijdrage aan medeoverheden	718	685	880	1.348
VII Binnenlandse Zaken	Artikel 1 Openbaar bestuur en democratie		569	422	0	0
	Artikel 6 Dienstverlenende overheid	Bijdrage aan agent-schappen	1.254	1.180	1.430	1.148
	Artikel 7 Arbeidszaken overheid	Inkomensoverdracht	810	810	810	896
VIII Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	Artikel 1 Primair Onderwijs	Bekostiging	11.641	11.949	11.481	14.558
		Subsidies	308	504	437	456
	Artikel 3 Voortgezet onderwijs	Bekostiging	12.967	13.065	13.403	15.741
	Artikel 4 Beroepsonderwijs en volwasseneneducatie	Bekostiging	3.019	3.801	4.313	6.600
		Subsidies			200	342
		Opdrachten			3.545	12.354
		Bijdragen aan medeoverheden	3.206	3.788	1.000	920
	Artikel 9 Arbeidsmarkt- en Personeelsbeleid	Subsidies	2.280	2.268	2.353	2.308
	Artikel 11 Studiefinanciering	Inkomensoverdracht	1.868	2.809	2.129	3.013
	Artikel 14 Cultuur	Bijdragen aan (inter)nationale organisaties	41	50	50	0
	Subsidies	2.500	2.500	2.500	0	
	Bekostiging				2.500	
	Subsidies	80	106	156	174	
IX Financiën	Artikel 1 Belastingen	Apparaatsuitgaven	10.933	21.477	13.211	17.897
	Artikel 2 Financiële markten	Bijdragen aan ZBO's en RWT's	1.269	1.195	1.188	1.010
X Defensie		Het deel dat ten goede komt aan Caribisch Nederland is niet te bepalen.				

Bijlagen

Ministerie	Artikelonderdeel	Instrument	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Realisatie 2014	Realisatie 2015	
XII Infrastructuur en Milieu	Artikel 12 Ruimtelijke Ontwikkeling	Bijdragen aan medeoverheden	12.300				
		Opdrachten					
	Artikel 14 Wegen en verkeersveiligheid	Bijdragen aan medeoverheden		1.500	4.168	5.733	
		Opdrachten				2.202	
	Artikel 17 Luchtvaart	Opdrachten	515	2.388			
		Bijdragen agent- schappen			510	365	
	Artikel 18 Scheepvaart en havens	Opdrachten			10.000	12.010	
		Opdrachten	100	160	160	125	
	Artikel 21 Duurzaamheid	Opdrachten			3.697	417	
	Artikel 22 Externe Veiligheid en Risico's	Opdrachten			39	0	
	Artikel 23 Meteoro- logie, Seismologie en Aardobservatie	Bijdragen agent- schappen	650	640	610	1.335	
	Artikel 24 Handhaving en toezicht	Bijdragen agent- schappen	885	770	795	770	
	Artikel 26 Bijdrage aan Investeringsfondsen	Bijdragen Infrastruc- tuurfonds Bijdragen Deltafonds	700	770	770		
	XIII Econo- mische Zaken	Artikel 97 Algemeen departement	Opdrachten	100	50		
		Artikel 11 Goed functionerende economie en markten	Bijdragen aan ZBO's/RWT's	58	42	0	125
		Artikel 12 Een sterk innovatievermogen	Bijdragen organisaties	878	823	725	725
			Subsidies	60			
Artikel 13 Een excellent onderne- mingsklimaat		Subsidies	0	44	81	69	
Artikel 14 Een doelmatige en duurzame energie- voorziening		Opdrachten	1.300	3.160	6.807	17.108	
Artikel 16 Concurre- rende, duurzame en veilige agro-, visserij- en voedselketens		Opdrachten	40				
Artikel 18 Natuur en regio		Bijdragen aan medeoverheden	505	1.113	980	686	
XV Sociale Zaken en Werkgele- genheid		Artikel 2 Bijstand, Toeslagenwet en Sociale werkvoor- ziening	Inkomensoverdrachten			579	1.313
			Inkomensoverdrachten	1.154	958	1.249	1.901
	Artikel 3 Arbeidsonge- schiktheid	Inkomensoverdrachten	562	592	616	711	
	Artikel 5 Werkloosheid	Inkomensoverdrachten	79	46	3	25	
	Artikel 6 Ziekte en Zwangerschap	Inkomensoverdrachten	1.685	2.471	2.530	3.252	
	Artikel 7 Kinderopvang	Opdrachten				1.000	
	Artikel 8 Oudedags- voorziening	Inkomensoverdrachten	15.480	15.537	15.254	18.503	
	Artikel 9 Nabestaanden	Inkomensoverdrachten	869	814	863	1.123	

Bijlagen

Ministerie	Artikelonderdeel	Instrument	Realisatie 2012	Realisatie 2013	Realisatie 2014	Realisatie 2015
XVI Volksge- zondheid, Welzijn en Sport	Artikel 98 Algemeen	Inkomensoverdrachten	2.490	2.626	2.675	3.295
	Artikel 1 Volksge- zondheid	Subsidies				
			166	397	1.240	1.124
XVIII Wonen en Rijksdienst	Artikel 4 Zorgbreed beleid	Bekostiging	89.218	92.580	87.618	106.717
	Artikel 10 Apparaats- uitgaven	Personeel/materieel			8.858	10.518
	Artikel 2 Woonom- geving en Bouw	Subsidies	1.000	1.680	80	600
		Opdrachten				124
Totaal			200.254	229.707	247.312	319.987